

A Győri Ítéltábla törvényes képviselő meghatalmazott által képviselt **felperes neve felperesnek**, - Tóth Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen sérelemdíj iránt a Székesfehérvári Törvényszék előtt folyamatba tett perében **Település 1**en, 2019.június 26.napján 5.P.20.422/2017/74. szám alatt hozott ítélet ellen az alperes részéről 76.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak, az illetékes adóhatóság felhívására 42.000,- (Negyvenkettőezer) forint fellebbezési illetéket, továbbá a felperesnek 15 napon belül 4.260,- (Négyezer-kettőszázhatvan) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A magasvérnyomás- és cukorbetegségben szenvedő felperes 2016. július 26. napjától kezdődően a **Név 1**i Büntetés-végrehajtási Intézet fogvatartottja volt.

2016. augusztus 22-én - munkahelyi alkalmazása előtt - tüdőszűrő vizsgálaton vett részt, amely a jobb IV. bordaközben a felső lebenynek megfelelően babnyi halvány kerek lágyrész-árnyékot mutatott középpárnyék eltérés nélkül. Az elváltozás miatt kezdeményezett tüdőgyógyászati szakvizsgálaton 2016. augusztus 26-án megállapították, hogy a felperes laboratóriumi leletei nem kórosak, de jobb oldalon a clavicula alatt a bordaközben továbbra is ujjbegynyi árnyékot sejtettek, amely a rétegfelvételeken nem ábrázolódott. Emiatt két hónap múlva kontrollra rendelték vissza.

A **Név 1**i Büntetés-végrehajtási Intézet 2016. szeptember 1. napján kiállította a beutalót a kontrollvizsgálatra, és annak időpontját 2016. október 19. napjára irányozta elő.

[2] A felperest a kontrollvizsgálat időpontja előtt, 2016. szeptember 26. napján átszállították az alpereshez. Befogadásakor az alperes rendelkezésére állt az orvosi dokumentációja, amely tartalmazta a kontroll szükségességét és annak időpontját is.

[3] Az alperes ennek ellenére sem a befogadásakor, sem azt követően nem kért új kontroll időpontot a felperes számára, és az október 19.-i vizsgálatra sem szállította el.

[4] A felperes 2016. október 13-án házastársa betegsége miatt kérelmezte, hogy őt látogatóként **Település 1**en fogadhassa. Az alperes a látogatást 2016. november 3. napján biztosította, ezért a felperest 2016. október 24-én átszállították a **település 1**i objektumba, ahol 2016. november 28. napjáig tartózkodott.

[5] A felperes 2017. május 6-án kárigényt jelentett be alperesnél. Ebben sérelmezte - többek között - , hogy tüdejének kontrollvizsgálata elmaradt.

Az alperes az igényt 2017. június 29-én kelt 30.521/4283-1/2017. ált. számú határozatával elutasította. A határozat indokolása szerint felperesnek lehetősége volt arra, hogy tudószerűsen vegyen részt.

[6] 2017 nyarán a felperes jelentkezett az alperesnél mobil tüdőszűrő vizsgálatra, de a vizsgálatát megtagadták.

[7] A felperes 2017. július 30-án egy hete tartó, a jobb mellkasát érintő, légzésre jelentkező fájdalommal jelentkezett a bv. orvosi rendelésén, ahol heveny bronchitist vélelmezve kezelték. 2017. október 4-én ismét a mellkasa jobb oldalát érintő, légzésre fokozódó fájdalomra panaszkodott, de kóros eltérést nem tártak fel.

[8] 2017. november 29. napján munkába állítása miatt az alperes tüdőszűrő vizsgálatra küldte a felperest. A 2017. december 6-án elvégzett röntgenvizsgálat ismét kóros elváltozást tárt fel: a jobb tüdő felső lebenyében szilványi árnyéktöbblet volt és a bal oldali tüdőkapu is kiszélesedett. Az elváltozás a 2016. augusztusi felvételen ábrázolódotthoz képest kifejezett radiológiai progressziót mutatott.

[9] A felperest 2017. december 13-tól 2018. február 28-ig a tököli központi kórház tüdőosztályán kezelték. Felvételekor jó általános állapotú, panasz- és tünetmentes volt. Tüdődaganat gyanúja miatt mellkasröntgen és CT vizsgálatot, valamint hörgőtükrözést és köpettenyésztést végeztek. A szövettani vizsgálat nem igazolta a daganatot, de a folyamat jellegére tekintettel tüdőbaj alapos gyanúja miatt TBC-gátló terápiát indítottak.

Kontrollvizsgálatára 2018. április 25-én, 2018. június 27-én és 2018. november 8-án került sor. Ezekén a tüdő jobb felső lebenyében leírt elváltozás méretének csökkenését majd stagnálását állapították meg, egyéb kóros eltérést nem találtak. A felállított diagnózis szerint betegsége idült obstructív tüdőbetegség, tüdő-gümőkór.

[10] A felperes fogvatartotti mobiltelefont használt telefonos kapcsolattartásra. A telefonkészülék 2017. február 6. napján megrongálódott, ezért az alperes javításra küldte a BVOP-val kötött szerződés alapján a javítást végző **Cég 1 Kft**-nek.

A felperes a telefont csak 2017. augusztus 29-én kapta vissza. Addig többször fordult kérelemmel az alpereshez a telefonkészülékkel kapcsolatban, 2017. április 19-én kifejezettem mobiltelefon biztosítását kérte.

Az alperes a kérelmet elutasította arra hivatkozással, hogy ha kapcsolattartáshoz szükséges, kezdeményezheti helyettesítő készülék használatának engedélyezését.

[11] A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 15.000.000,-Ft egyösszegű és havi 150.000,-Ft sérelemdíj megfizetésére.

[12] Az egyösszegű sérelemdíjat arra hivatkozva igényelte, hogy az alperes nem végeztette el kontroll vizsgálatát, emiatt a szükséges kezelést elkésztetten kapta meg, ezért tüdőelváltozása növekedett, egészsége károsodott.

Sérelmezte továbbá, hogy nemdohányzó zárkájában tiltás ellenére dohányoztak a zárkatársai, hogy szennyezett munkaruháját a zárkában kellett tartania, és ez fertőzésveszélyt jelentett, valamint, hogy a cukorbetegsége miatt szükséges gyógyszereket az alperes nem biztosította, és a nem megfelelő

gyógyszerelés miatt többször is rosszul lett.

[13] A havi 150.000,-Ft sérelemdíjat arra tekintettel kérte, hogy a fogvatartotti mobiltelefonját csak 2017. augusztus 29-én kapta vissza, és ez akadályozta a családtagjaival történő kapcsolattartásban. Hangsúlyozta, hogy igényelt helyettesítő készüléket a javítás idejére, de azt az alperes nem biztosította.

[14] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

[15] Elismerte, hogy a felperest a **Név 1i** Büntetés-végrehajtási Intézet kontrollvizsgálatra utalta, és azt is, hogy erre csak 2017 decemberében került sor. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a felperes tudott a kontrollvizsgálat szükségességéről és a vizsgálat időpontjáról is, ennek ellenére a befogadásakor erre nem hívta fel az orvos figyelmét, sőt az ezt követő orvosi vizsgálatok során sem jelezte a kontroll elmaradását, így elmulasztotta a kármegelőzési kötelezettségét. Utalt arra is, hogy a felperes éppen a kontroll időpontjában kérte az átszállítását a **település 1i** objektumba, így közrehatott a kontrollvizsgálat elmaradásában. Vitatta a felperes állapotrosszabbodását is.

[16] A mobiltelefonra alapított igénnyel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a felperes részére levelezés és látogatás útján biztosított volt a kapcsolattartás. Kiemelte, hogy a fogvatartotti mobiltelefonok javítása, cseréje nem tartozik a kompetenciájába, ezért a javítás elhúzódása miatt nem terheli felelősség. Kérte annak figyelembevételét, hogy a felperesnek lehetősége volt helyettesítő készüléket kérni, de ezt elmulasztotta.

[17] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 525.000,-Ft sérelemdíjat. Az ezt meghaladó keresetet elutasította.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak 45.000,-Ft kereseti illetéket, a törvényszék gazdasági hivatalának pedig 5.700,-Ft perköltséget. Megállapította, hogy a további, állam által megelőlegezett perköltséget az állam viseli.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg alperesnek 15 napon belül 200.000,- Ft perköltséget.

[18] Az elsőfokú bíróság a keresetet - tekintettel arra, hogy a felperes az alperessel szembeni kárigényét a 2016. szeptember 26. napjától kezdődő fogvatartás időtartama alatt elszenvedett sérelmeire alapította - a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (Ptk.) hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. tv. (Ptké.) 8.§ (1) bekezdése és az 54.§ rendelkezése értelmében a Ptk. rendelkezései alapján bírálta el.

[19] Bizonyítatlanság miatt megalapozatlannak ítélte a zárkatársak dohányzásával, a szennyezett munkaruha cseréjével, tárolásával és a fogvatartás alatti gyógyszeres kezeléssel és annak megfelelőségével kapcsolatos igényt.

[20] A tüdőgyógyászati kontroll elmaradását az alperes kártérítést megalapozó felróható mulasztásaként értékelte arra hivatkozással, hogy a kontroll szükségességét és időpontját tartalmazó orvosi dokumentáció a felperes befogadásakor rendelkezésre állt, ennek ellenére azt nem vette nyilvántartásba és a későbbi orvosi vizsgálatoknál sem észlelte annak elmaradását. Álláspontja szerint az alperes felróhatóságát súlyosbítja, hogy olyan tüdőelváltozásról volt szó, amely felvetette fertőző betegség gyanúját is, ezért különös gondossággal kellett volna eljárnia.

[21] A felperes orvosi dokumentációja és a perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény, valamint annak kiegészítése alapján megállapította, hogy a felperes tüdejében észlelt elváltozás mérete 2016. október 26. és 2017. december 6. napja között nőtt, és ezt nagy valószínűséggel tuberculosus folyamat okozta. Tényként állapította meg, hogy a korábban elindított gyógykezelés ugyan azonos lenne a jelenlegi terápiával és annak időtartamával, de korábbi kontrollvizsgálat esetén a betegség hamarabb felismerhető lett volna, és a terápia korábbi megkezdésével az elváltozás mérete vélhetően nem növekedett volna a 2017. decemberében tapasztalt szilva nagyságúra.

Azt is megállapította, hogy a felperes légzésfunkciója nem csökkent, ezért objektíve az állapota nem romlott, de szubjektíve az egészségi állapotát romlónak élte meg, légzésnehezítettségét több ízben jelezte is az alperesnek.

Megjegyezte, hogy bár az elváltozás - jelenleg - légzésbeli funkciócsökkenést nem okoz, de a szövetelváltozás és annak térfoglalása tény, ezért a felperes sérelme - a korábbi felismerés és a később diagnosztizált állapot közötti különbség - bizonyított.

[22] Nem osztotta az alperes azon álláspontját, hogy a felperes elmulasztotta a kármegelőzési kötelezettségét, utalva arra, hogy a felperes a 2017. májusi kárigényében már sérelmezte - eredménytelenül - a kontroll elmaradását, továbbá, hogy részt kívánt venni mobil szűrővizsgálaton is, de abban az alperes alkalmazottja megakadályozta.

A fentiek alapján megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes egészséghez való jogát (Ptk. 2:43.§ a) pont).

[23] A sérelemdíj mértékének meghatározásakor mérlegelte, hogy az alperes 1 éven át elmulasztotta a kontrollvizsgálat elrendelését, és azt is, hogy a tüdőelváltozás nagysága növekedett ugyan, de funkciócsökkenést nem okozott. Azt is figyelembe vette, hogy az egészségi állapot szubjektív megítélése szakértői módszerekkel nem igazolható.

Mindezek alapján a felperest ért sérelem nagyságával 500.000,-Ft sérelemdíjat ítélt arányban állónak.

[24] A fogvatartotti mobiltelefonra alapozott igény kapcsán előrebocsátotta, hogy ezek javítása és/vagy cseréje nem tartozik az alperes hatáskörébe, így annak késedelme miatt nem tartozik felelősséggel, azt kizárólag a helyettesítő készülék biztosításának elmulasztása alapozhatja meg.

[25] Ezért azt vizsgálta, hogy a felperes a telefonjának bevonását követően kérelmezett-e helyettesítő készüléket, ha igen mikor, és ezt a kérelmet az alperes hogyan bírálta el.

[26] A felperes által csatolt kérelmi lapokból megállapította, hogy a felperes 2017. június 16-án már nem csupán a javított készülék átadását, de ennek hiányában helyettesítő készüléket is kért, és ezt a kérelmét az alperes nem bírálta el. Ezért tényként állapította meg, hogy 2017. június 16. és 2017. augusztus 29. napja között a felperes telefonos kapcsolattartása az alperesnek felróhatóan akadályozott volt.

[27] Kifejtette, hogy nem vezethet az alperes mentesüléséhez, hogy egyéb kapcsolattartási lehetőségekkel is élhetett a felperes, mert a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvényben (Bvtv) szabályozott kapcsolattartási formák egymás mellett is megilletik felperest.

[28] Megjegyezte továbbá, hogy a telefonos kapcsolattartás személyesebb, rugalmasabb és valós idejű kapcsolattartást biztosít az elítélt és családtagjai között a levelezéssel szemben. A személyes látogatások gyakorisága pedig nem mérhető a telefonos kapcsolattartás gyakoriságához.

[29] A sérelemdíj meghatározásakor mérlegelte a sérelem időtartamát, valamint az egyéb kapcsolattartási lehetőségeket, és havi 10.000,- Ft sérelemdíjat tartott arányban állónak a felperest ért sérelem kompenzálására.

[30] Az ítélettel szemben mindkét fél fellebbezést terjesztett elő.

[31] A felperes fellebbezését az elsőfokú bíróság jogerősen elutasította.

[32] Az alperes fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérte.

[33] Túlzónak ítélte azt a bírósági elvárást, hogy orvosa a rendelésen megjelenő elítélt egészségi állapotáról teljes körű információt szerezzen. Előadta, hogy az orvosnak az elítélt aktuális állapotát, azokat a betegségeket kell ismernie, amelyeket már diagnosztizáltak.

[34] Döntő fontosságot tulajdonított annak a ténynek, hogy a felperes a Büntetés-végrehajtás Központi Kórházában 2016. augusztus 24-én kelt leletről másolatot kapott, mert ez igazolja, hogy tudott a kontroll vizsgálat időpontjáról. Megismételte, hogy a felperes nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben tőle általában elvárható volt, mert nem tett meg mindent annak érdekében, hogy a szűrővizsgálaton részt vegyen, hanem éppen ellenkezőleg, a kontrollvizsgálat esedékessége előtti napokban látogatója fogadása miatt a **település 1i** objektumba történő átszállítását kérte. Álláspontja szerint a felperesnek sokkal aktívabbnak kellett volna lennie (például panasz, bv. ügyészhez fordulás, parancsnoki meghallgatás, osztályvezetői meghallgatás stb.).

[35] Tévesnek ítélte az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a felperes a 2017. május 6-án benyújtott kárigényében már sérelmezte a kontroll késedelmét, és kérte a szükséges intézkedés megtételét. Előadta, hogy a felperes kárigénnyel élt ugyan, többek között a kontrollvizsgálat elmaradása miatt is, de nem kérte a vizsgálatra szállítását.

[36] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság tényként fogadta el, hogy a felperest 2017 nyarán a tüdőszűrésről elküldték.

[37] Kérte annak figyelembevételét is, hogy a felperes az egészségi állapota romlását, légzésnehezítettségét csak a kárigénye előterjesztését követően jelezte.

[38] Azt is vitatta, hogy a felperes állapota romlott volna a végül elvégzett kontrollvizsgálatig. Megítélése szerint ugyanis a szakvéleményből egyértelmű állapotrosszabbodás nem állapítható meg, hiszen aszerint a felperes a gyógykezelése során végig panasz és tünetmentes volt. Arra is kitért, hogy a röntgenfelvételek elemzése igen nehézkes, így még az sem kizárt, hogy a szilva méretű árnyéktöbbit nem állt fenn, csupán téves felvétel elemzés történt. Arra is hivatkozott, hogy nem bizonyított, hogy a szövet- és térfogatváltozás mikor következett be.

Úgy vélte, hogy az elsőfokú bíróság eredményfelelősséget vizsgált, amikor kizárólag annak tulajdonított jelentőségét, hogy változott a felperes tüdőelváltozása, és ezt - a felperes mulasztását nem vizsgálva - kizárólag az ő terhére értékelte.

Megjegyezte, hogy a felperes 2017. július 30. és 2017. október 4-én jelzett panasa és a szakvizsgálat elmaradása között a szakértő sem írt le összefüggést, ezért az elsőfokú bíróság a szakvéleményen túlterjeszkedve, orvosi szakkérdésekben állított fel összefüggéseket.

[39] A fogvatartotti helyettesítő készülék kapcsán arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság kizárólag a felperes kérelmi lapja alapján állapította meg, hogy már 2017. június 16-án kérte helyettesítő készülék biztosítását, azonban elmulasztotta megvizsgálni, hogy a kérelmi lapok a részére átadásra kerültek-e. Előadta, hogy a kérelmi lapokon nincs a reintegrációs tisztt, vagy a segédelőadó pecsétje, aláírása. Mindezek hiányában pedig ezek az iratok bármikor, akár utólag is készülhettek, ha pedig a peridőszakban készültek, akkor átadásukra nem került sor, ezért nem lehetett volna bizonyítékként értékelni azokat. Arra is hivatkozott, hogy a per iratai igazolják, hogy a felperes kérelmeit a fogvatartotti nyilvántartási rendszerben rögzítette, azokat elbírálta, és az elbírálás eredményéről a felperest tájékoztatta, a rögzített kérelmek között pedig nem szerepel helyettesítő készülék biztosítása iránti igény.

[40] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet alperes által fellebbezett rendelkezéseinek a helybenhagyását kérte.

[41] Az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet a fellebbezési kérelem korlátai között bírálta felül, nem érintve a felperes kereseti kérelmeit elutasító rendelkezést, és megállapította, hogy az alperes fellebbezése nem alapos.

[42] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen, a bizonyítékok okszerű, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (rPp.) 206.§ (1) bekezdésének megfelelő mérlegelésével állapította meg, és abból a sérelemdíj megalapozottságát és mértékét illetően helytálló következtetésre jutott. Döntésének indokaival az ítélet tábla maradéktalanul egyetért. A fellebbezésre tekintettel az alábbiakat emeli ki.

[43] A felperes a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerinti sérelemdíj iránti keresetét a közhatalmi jogkörben eljáró alperes jogellenes, személyiségi jogi sérelmet okozó magatartására alapította, amelynek elbírálása során a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése folytán a perbeli esetben a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség szabályait, azaz a Ptk. 6:548. § (1) bekezdését és a 6:519. §-át együtt kellett alkalmazni.

A Ptk. 6:548. § (1) bekezdése szerinti felelősség speciális feltétele, hogy a kár (sérelem) rendes jogorvoslással és a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata útján ne legyen elhárítható.

[44] Az adott esetben a Bvtv. 10. § és 21. §-ában írt panasz, illetve a 143. § szerinti igényérvényesítés az a jogorvoslat, amellyel a sérelem elhárítható.

[45] A sérelem fenti módon történő elhárításának megkísérlése egyrészt a bíróság előtti igényérvényesítés előfeltétele, másrészt a Ptk. 2:52. §-ának (2) bekezdése alapján megfelelően alkalmazandó 6:525. §-ának (1) bekezdése szerint a károsultat terhelő kármegelőzési, kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettség teljesítése is.

[46] A fogvatartottak bv. intézetekkel szembeni kár/sérelemdíj iránti igénye esetén a kárelhárítási és

kárenyhítési kötelezettség ugyanis a fogvatartottat megillető azon jogi eszközök felhasználását jelenti, amelyeket számára az irányadó büntetés-végrehajtási jogszabály - jelen esetben a Bvtv - biztosított ahhoz, hogy a sérelmes körülményeket megszüntesse.

[47] A felperes élt ezekkel a jogi eszközökkel.

[48] A kontrollvizsgálat elmaradását kárigényében jelezte. Az igénybejelentésből egyértelmű, hogy a kontroll elmaradt és hogy ezt a felperes sérelmezi. Álságos az alperes azon hivatkozása, hogy a felperes a kármegelőzési, kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettségének csak akkor tett volna eleget, ha kifejezetten kérte volna a szakvizsgálatra történő elszállítását is.

[49] Ezen felül a felperes az alperesnél mobil tüdőszűrő vizsgálatra is jelentkezett. Ezzel ugyancsak kárenyhítési kötelezettségének tett eleget. Az alperes sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítatlanul tényként állapította meg a mobilszűrő vizsgálatra jelentkezést és azt, hogy onnan a felperest elküldték. A felperes állítását azonban **Név 2** tanú bizonyította, az alperes pedig nem élt e vonatkozásban az ellenbizonyítás lehetőségével.

[50] A felperes a telefonos kapcsolattartás akadályozottságával kapcsolatban is többször élt - a lentebb kifejtettek szerint - panasszal.

[51] Ezeken az eszközökön felül egyéb - hatékony - módja nem volt a sérelmei elhárításának.

[52] Az alperes a kármegelőzési kötelezettség megsértéseként értékelte azt is, hogy a felperes a kontrollvizsgálat - egyébként általa nyilván nem tartott - időpontját nem sokkal megelőzően kérelmezte házastársának látogatása miatti átszállítását **Település 1ra**.

[53] Az ítélet tábla rámutat arra, hogy a felperes ezt a kérelmet 2016. október 13-án nyújtotta be, míg az átszállítására 2016. október 24-én került sor. Ezért a kontroll 2016. október 19-i elvégzését a kérelem, illetve annak elintézése nem akadályozta volna.

[54] A fentiek alapján az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a felperest ért sérelem bizonyítottsága esetén sem köteles sérelemdíj fizetésére a kármegelőzési, kárenyhítési, kárelhárítási kötelezettség megsértése miatt.

[55] E kötelezettségek elmulasztásának jogkövetkezménye egyébként is csupán kármegosztás lenne, mert a Ptk. 6:525. §-ának célja nem a károkozó mentesítése. Kármegosztást azonban az alperes sem az ellenkérelmében sem a fellebbezésében nem kért.

[56] Az ítélet tábla rámutat arra is, hogy az elsőfokú bíróság nem „eredményfelelősség”-ként állapította meg az alperes felelősségét, hanem az őt, mint fogvatartó intézményt terhelő egészségügyi ellátási kötelezettség teljesítése során elvárható gondossági kötelezettség megsértése miatt.

[57] Az ítélet tábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a felperest ért sérelem bizonyítottságával kapcsolatban is.

[58] A Bvtv. 122. § a) pontja és 157. § (1) bekezdése alapján az elítélt jogosult a szakmai eljárásrend

szerinti egészségügyi ellátásra. E rendelkezés összhangban áll az Európai Börtönszabályzat 39. cikkével, amely szerint a börtönhatóságoknak meg kell őrizni a gondozásuk alatt álló fogvatartottak egészségét.

[59] Az elítélt egészségügyi ellátásának jogszabályi háttérét az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) adja. Az Eütv. szolgáltatásként a beteg egészségi állapotának kedvező alakítása, helyreállítása, illetőleg megőrzése érdekében végzett kezelési ellátási tevékenységet határozza meg a gyógykezelésben résztvevő egészségügyi személyzet kötelezettségeként. Mindazon mulasztások, amelyek e cél elérését veszélyeztetik vagy meggátolják, kötelezettségszegést jelentenek.

A Ptk. Kommentárja szerint egészségsértőnek azok a magatartások, eljárások tekintendők, amelyek a szervezet bármely részének működését vagy azok együttes működését hátrányosan befolyásolják, vagy arra ilyen hatással lehetnek.

[60] Az egészségügyi szolgáltató magatartási mércéjére az Eütv. 77. § (3) bekezdése szerinti speciális szabályok vonatkoznak. Amennyiben tehát az alperesi bv. intézet orvosának eljárása sérti a szakmai és etikai szabályokat, illetve irányelveket, nem felel meg az ellátásban résztvevőktől elvárható gondosság mércéjének és ezzel okozati összefüggésben sérül a felperes egészséghez fűződő személyiségi joga, az alperes jogsértő magatartása megállapítható.

[61] A büntetésvégrehajtási intézetekben fogvatartott elítéltek és egyéb jogcímen fogvatartottak egészségügyi ellátásáról szóló 8/2014 (XII.12.) IM rendelet 3. § (1) és (5) bekezdése szerint a fogvatartottat a befogadásakor az egészségügyi szakdolgozó és a bv. orvos megvizsgálja, rögzíti a fogvatartott kórelőzményi adatait, általános egészségi állapotát, fizikális státuszát, valamint elbírálja a munkaképességét.

[62] Tény, hogy a felperes kóros tüdőszűrő vizsgálati eredményét, valamint a kontroll szükségességét és annak időpontját rögzítő kórelőzménye a befogadásakor rendelkezésre állt. Miután a tüdőszűrőn kimutatott elváltozás további vizsgálatot igényelt, az alperesnek a kórelőzményi adatok alapján intézkednie kellett volna a felperes megfelelő egészségügyi ellátásáról, azaz a kontrollvizsgálatra történő elszállíttatásáról. Ezt elmulasztotta, ezért a szükséges egészségügyi ellátást nem biztosította, amivel - ha a felperes egészségét károsította - személyiségi jogsértést követett el (Ptk. 2:43. § a) pont).

[63] Annak megítélése, hogy a felperes egészséghez fűződő személyiségi joga sérült-e, a Pp. 177. § -a szerinti szakértői bizonyításra tartozó kérdés.

[64] A perben beszerzett szakvélemény alapján tényként állapítható meg, hogy a felperes tüdejében az elváltozás mérete az észlelésétől 2017. december 6-ig eltelt időben növekedett. A gyulladásos góc terjedése - függetlenül attól, hogy ténylegesen okozott-e objektíve kimutatható funkciócsökkenést - a testi egészséget károsítja. A szakvélemény alapján egyértelmű az is, hogy korábbi felismerés esetén a góc növekedése megállt vagy lassult volna, amit igazol az is, hogy a 2017. decembert 13-án végül megkezdett terápia az elváltozás csökkenését, majd stagnálását eredményezte.

[65] Minden alapot nélkülöz az alperes azon fellebbezésbeli állítása, hogy a felperes állapotromlása a röntgenfelvételek „nehézkés” elemzése miatt is kétségbe vonható.

A felperes tüdejéről a gyógykezelése során több röntgenfelvétel is készült, és ezek mindegyikén ábrázolódott az elváltozás. A szilva nagyságúnak véleményezett december 6-i foltot pedig -

méretében is - megerősítette az egy héttel később elvégzett kontrollvizsgálat.

[66] A személyiségi jogvédelem, a jogsérelem megvalósulása kapcsán - szemben a büntetőjog szabályaival - nincs jelentősége annak, hogy a testi épséget, egészséget károsító magatartás milyen gyógytartamú eredményhez vezetett, nem szükséges, hogy a sérelmet szenvedettől maradandó károsodás következzen be.

Önmagában az a körülmény, hogy a felperes egészséghez fűződő joga - akár csak átmenetileg - sérült, okot ad a személyiségi jogsértés tényének megállapítására és az egyéb feltételek fennállta esetén maga után vonhatja a sérelemdíj megfizetésének jogkövetkezményeit is.

[67] Az alperes a fellebbezésében azt is állította, hogy nem bizonyított, miszerint a felperes 2017. július 30-án és október 4-én jelzett panaszai mögött a kontroll elmaradása (tartalma szerint a tüdőelváltozás növekedése) állt.

[68] A peradatok alapján azonban aggály nélkül megállapítható, hogy a felperesnek semmilyen olyan egyéb tüdőbetegsége nem volt, amely a 2017 júliusában és októberében jelentkező tüneteit okozhatta. Ezért az elsőfokú bíróság tényekből tényekre következtetéssel, okszerű mérlegeléssel, a szakértő kompetenciáját nem sértve jutott arra a következtetésre, hogy ezeket a szubjektív tüneteket a felperes tüdejében már 2016. augusztus 26-án kimutatott elváltozás okozta.

[69] A felperes a légzését nehezítettnek érezte, a betegsége miatt aggódott. Ez olyan hátrány (sérelem) amely már eléri azt a szintet, ami indokolja az alperes sérelemdíjban való marasztalását.

[70] A sérelemdíj összegét az alperes külön nem sérelmezte, és azt az ítéletábra is az elszenvedett hátránnyal arányban állónak ítélte.

[71] A felperes a fellebbezés tárgyát képező másik igényét a Bvtv. 122. § b) pontjára alapította, amely szerint elítéltként jogosult a hozzátartozóival, valamint az általa megjelölt és a bv. intézet által engedélyezett személyekkel, szervezetekkel a Bvtv-ben meghatározottak szerint kapcsolatot tartani.

[72] A Bvtv.172.§ (1) bekezdése szerint a szabadságvesztés végrehajtása során a bv. intézet a végrehajtási fokozatra és rezsimre vonatkozó szabályok szerint elősegíti az elítélt kapcsolattartását hozzátartozóival.

A kapcsolattartás egyik formája a 173.§ (1) bekezdése alapján a telefonbeszélgetés a bv. intézet által biztosított telefonnal.

[73] Az alperes nem vitatta a felperes azon állítását, hogy a kapcsolattartási jog korlátozása személyiségi jogsértést valósít meg, hogy a felperest megillette a telefonos kapcsolattartás joga, továbbá, hogy ezt a számára helyettesítő készülékkel tudta volna biztosítani.

[74] Ezért az ítéletábra kizárólag azt vizsgálta, hogy az alperes alaptalanul korlátozta-e a felperes telefonos kapcsolattartási jogát, és ha igen, ez indokol-e sérelemdíjjal történő kompenzációt.

[75] Tény, hogy a felperes 2017. február 6. napjától 2017. augusztus 29. napjáig nem tudott telefonon kapcsolattartást gyakorolni. Ahogyan arra az elsőfokú bíróság is rámutatott, a javítás elhúzódása nem róható fel az alperesnek, de az igen, hogy a felperesnek - kérése ellenére - nem biztosított másik készüléket.

[76] Az alperes azzal védekezett, hogy a felperes a regisztrált panaszaiban nem terjesztett elő helyettesítő készülék iránti kérelmet, és az elsőfokú bíróság olyan kérelmi lap alapján állapította meg a mulasztását, amelynek benyújtása nem bizonyított.

[77] Arra helytállóan hivatkozott az alperes, hogy a 63. sz. irathoz csatolt kézzel írott kérelmi lapok bv. intézetnek történt átadása nem bizonyított. A lapokon nincs a reintegrációs tiszt vagy a segédelőadó pecsétje vagy aláírása, és azoknak nincs nyomuk az alperesnél rögzített kérelmek között sem.

Ezért tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra hivatkozva állapította meg a felperest ért jogsérelmet, hogy 2017. június 16-án kérte helyettesítő készülék biztosítását, de e kérelem elbírálását az alperes elmulasztotta.

[78] A fenti tévedés azonban nem teszi megalapozatlanná az ítéletet, mert a felperes már korábban, 2017. április 19-én igazoltan kérte mobiltelefon készülék biztosítását. A 3. sz. irathoz csatolt fogvatartotti kérelem tartalma szerint egyértelműen helyettesítő készülék biztosítására irányult. A kérelemnek az alperes nem adott helyt.

[79] Ezért ettől az időponttól nem biztosította a felperesnek a telefonálás lehetőségét, ezzel pedig megsértette a Bvtv. 83. § (6) bekezdésében és 175. §-ában foglaltakat.

[80] Az alperes védekezése azon is alapult, hogy az egyéb módon történő kapcsolattartás biztosított volt. Az ítélet tábla álláspontja szerint azonban a fogvatartottak számára a külvilággal való kapcsolattartás a fogvatartás ideje alatt felértékelődik, ezért a telefonálás lehetőségének megvonása fokozott hátrányt jelent akkor is, ha az csak viszonylag rövid időszakban áll fenn. Erre figyelemmel az ítélet tábla - mérlegelve a jogsértés súlyát - a havi 10.000,- Ft sérelemdíjat arányosnak ítélte.

[81] A felperes sérelemdíj emelésére irányuló fellebbezését a bíróság jogerősen elutasította, ezért nem volt érdemi jelentősége annak, hogy az elsőfokú bíróság által figyelembe vettél már korábban kérte helyettesítő készülék biztosítását.

[82] A fentiekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[83] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a rPp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes másodfokú perköltségének megfizetésére. A felperes jogi képviselő nélkül járt el, de meghatalmazott képviselte. Meghatalmazottja a másodfokú tárgyaláson megjelent és a megjelenésével kapcsolatos útiköltségének megtérítését kérte és annak felmerültét, valamint összegét igazolta.

Az alperes nem igazolta, hogy megfelel az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 5. § (2) bekezdésében foglaltaknak, ezért illetékmentesség nem illeti meg, így köteles továbbá az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti fellebbezési illeték megfizetésére is.

Győr, 2020. február 11.

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

. Molnár Andrea sk.
előadó bíró

Dr. Sarmon Hedvig sk.
bíró

